

Ulrik Jacobsen Lunde
Gesingevej 11, Tåsinge
5700 Svendborg
Kopi sendt til Mette Dyrup Truelsen, Patriotisk Selskab, mdt@patriotisk.dk

Kystdirektoratet
J.nr. 2025 - 14012
Ref. cvj
Den 23. februar 2026

Afslag på ansøgning om genoptagelse af sag vedr. etablering af et minivådområde inden for strandbeskyttelseslinjen

Ansøgning

Ansøgers repræsentant har på vegne af ejer søgt om genoptagelse af sag vedr. etablering af et minivådområde og pumpehus inden for strandbeskyttelseslinjen på ejendommen matr.nr. 20b Stjovl By, Bjerreby, 5700 Svendborg, Svendborg Kommune

Kystdirektoratet meddelte den 19. marts 2020 afslag til etablering af et minivådområde på ovennævnte matrikel 20b Stjovl By, Bjerreby. Afgørelsen blev truffet efter naturbeskyttelseslovens § 65b, stk. 1. I kan læse mere om lovgrundlaget for afgørelsen i bilag 1.

Afgørelsen blev efterfølgende påklaget til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, der den 6. april 2021 stadfæstede Kystdirektoratets afslag til etablering af minivådområdet.

Der er ansøgt om genoptagelse af sagen på baggrund af Miljø- og Fødevarerklagenævnets ændrede praksis for minivådområder inden for strandbeskyttelseslinjen samt en ændret udformning af minivådområdet.

På baggrund af ansøgningen bad Kystdirektoratet om yderligere oplysninger den 26. september 2025. Kystdirektoratet modtog den 6. oktober 2025 svar på anmodningen om yderligere oplysninger.

Afgørelse

Kystdirektoratet giver afslag på anmodning om genoptagelse af Kystdirektoratets afgørelse af 19. marts 2020 (j.nr. 18/02979-7).

Afgørelsen kan påklages

Afgørelsen kan påklages inden for fire uger.

Klagevejledning fremgår af bilag 2.

Redegørelse for sagen

Kystdirektoratet meddelte den 19. marts 2020 afslag til etablering af et minivådområde inden for strandbeskyttelseslinjen på ovennævnte matrikel.

Kystdirektoratets afgørelse var begrundet som følgende:

"Ifølge naturbeskyttelseslovens § 15a, stk. 1, gælder forbuddet mod tilstandsændringer inden for strandbeskyttelseslinjen ikke for landbrugsmæssig drift bortset fra tilplantning. Kystdirektoratet finder ikke, at etablering af et minivådområde falder ind under den ovenstående undtagelsesbestemmelse uanset om minivådområdet etableres på et landbrugsareal.

Ansøgningen skal derfor behandles efter den restriktive dispensationsadgang i lovens § 65b, stk. 1, hvor en dispensation forudsætter, at der er tale om et særligt tilfælde.

Kystdirektoratet finder efter en samlet og konkret vurdering ikke, at der er tale om et særligt tilfælde, der kan begrunde, at der meddeles dispensation.

Ifølge den administrative praksis dispenseres der som hovedregel ikke fra strandbeskyttelseslinjen til anlæg af kunstige søer/vandhuller selv om de kan fremme det naturlige dyre- og planteliv, medmindre det har grundlag i en mere omfattende plan for naturforbedring til fremme af udryddelsestruede eller sjældne arter i det pågældende område.

Ifølge praksis kan der dog på baggrund af en konkret vurdering meddeles dispensation til etablering af mindre vandhuller/søer på arealer, hvor der tidligere naturligt har været søer/vandhuller, og hvor det vil have en klart naturforbedrende funktion.

Ifølge historisk kortmateriale har der ikke tidligere været vandhuller/søer på lokaliteten, og der er således ikke tale om et projekt, hvor genskabelse af naturlig hydrologi indgår. Det er endvidere Kystdirektoratets vurdering, at et konstrueret minivådområde ikke kan sidestilles med etablering af et kunstigt vandhul/sø med henblik på naturforbedring, idet minivådområdet er en renseforanstaltning for drænvand fra landbrugsarealer og derved mere har karakter af et teknisk anlæg. På denne baggrund finder Kystdirektoratet ikke, at det ansøgte er omfattet af ovennævnte dispensationspraksis.

I vurderingen har Kystdirektoratet endvidere lagt vægt på, at minivådområdet placeres meget kystnært med en mindre forhøjning omkring samt, at minivådområdet vil være et fremmedelement i landskabet. Det forhold, at minivådområdet, ifølge ansøger, vil falde i et med naturen pga. vegetation kan ikke i sig selv tillægges afgørende vægt. Ligeledes kan det forhold, at minivådområdet ikke kan ses fra kysten pga. to diger samt, at der er en højvandssluse ikke i sig selv tillægges afgørende vægt. Endvidere tager strandbeskyttelseslinjen også sigte på at beskytte de bagvedliggende kystlandskaber.

Tillige har Kystdirektoratet i vurderingen lagt afgørende vægt på, at langt størstedelen af de udpegede potentielle områder til etablering af

minivådområder er beliggende uden for strandbeskyttelseslinjen. Kystdirektoratet finder derfor ikke, at hensynet til reducere af kvælstofudledningen fra landbruget vejer tungere end hensynet til beskyttelsen af det strandbeskyttede areal.

I vurderingen har Kystdirektoratet yderligere lagt vægt på, at en dispensation vil kunne få en uønsket præcedensvirkning i andre lignende sager, dvs. at andre grundejere vil kunne få en forventning om at kunne opnå dispensation til lignende.

I ansøgningen om genoptagelse fremgår følgende:

”Nye projekt

I 2018 projektet var der søgt om tilskud til etablering og givet tilsagn om tilskud til etablering af et Minivådområde. Dette tilsagn er udløbet og der skal derfor søges om tilskud på ny.

Dette har givet os mulighed for at genbehandle ansøgningsmaterialet og designet af Minivådområdet. Det har ført til et mere naturligt design af Minivådområde, som kan ses på Figur 1.

Dette design harmonerer med områdets andre søer og vandhuller, se Figur 2, hvor søen syd for Minivådområdet har et næsten spejlvendt udseende. Vi vurderer, at Minivådområdet med det nye design forholdsvis hurtigt efter etablering vil fremstå naturligt og passe til det eksisterende miljø.....”

Yderligere fremgår det af ansøgningen:

”Fakta om Minivådområdet

Minivådområde ønskes placeret i et område der afvander til kystlandet Det sydfynske Øhav. I vandområdeplanerne 2021-2027 er der et samlet reduktionskrav på 113,9 ton N/år. Af de 113,9 ton N/år er der planlagt, at ca. 13,2 ton N/år skal komme fra etablering af Minivådområder.

Af ansøgningsmaterialet om tilskud til Minivådområde fra 2019 er der beregnet en effekt på ca. 159,5 kg N /år for det konkrete Minivådområde. Vi vurderer, at effekten vil blive beregnet til ca. det samme i den nye ansøgningsrunde, da der udelukkende er ændret på Minivådområdets form og størrelsen forbliver den samme.

Figur 1: Forslag til nyt design af Minivådområdet.

Figur 2: Kortudsnit af området nær matr.nr. 20b, Stjovl By, Bjerreby. Syd for matriklen og Stjovl Fiskevej er der et sø-område med samme form som Minivådområdets nye design.

Et Minivådområde skal have et opland på mindst 20 ha. Det konkrete Minivådområde har et opland på ca. 66 ha [Kystdirektoratet bemærker at den korrekte størrelse på oplandet er nævnt længere ned pga. af oplysninger fra ansøger]. På Figur 3 kan oplandet samt områdets strømningsvej ses.

Figur 3: Drænoilandet til det planlagte Minivådområde

Etablering af Minivådområder er et frivilligt tiltag ved den enkelte lodsejer. Det vil også sige, at et Minivådområde kun kan planlægges og etableres af den lodsejer som ejer jord eller forpagter jorden, hvor Minivådområdet skal ligge. Den reduktion af kvælstof som Minivådområdet skaber kommer ikke den enkelte lodsejer til gavn, men er en del af de kollektive virkemidler, der kommer os alle til gavn.

Som lodsejer kigger man på, hvor man har mulighed for at etablere et eller flere af disse kollektive virkemidler uden at det får en væsentlig negativ effekt på landbrugsdriften. Men der kigges også på, hvor et kollektivt virkemiddel vil have den største effekt og afledte effekter og hvor der er mest økonomiske at etablere dem.

I dette tilfælde har ansøger et areal som i dag er i almindelig omdrift. Arealen hvor Minivådområdet ønskes placeret ligger i tilknytning til et større § 3 område, der er udpeget som strandeng og overdrev, se Figur 4. Ved at etablere et Minivådområde på arealet vil det blive en forlængelse af det allerede eksisterende natur.

Arealen til Minivådområdet er en del af udpegningen Natura 2000- Fuglebeskyttelse, som har til formål at beskytte og bevare fugle og deres levesteder, se Figur 5. Ved at etablere et Minivådområde på arealet tages jorden ud af omdrift og det vil begrænse aktiviteter i området. Et Minivådområde vil kunne understøtte udpegningsgrundlaget.

Hvis ansøger skulle placere Minivådområdet længere inde i landet og uden for strandbeskyttelseslinjen, så vil Minivådområdet ikke på samme måde kunne

understøtte denne udpegning, da der ikke på samme måde kunne sikres den begrænset aktivitet som den ønskede placering kan.

Figur 4: Området omkring matr.nr. 20b Stjoul By, Bjerreby. Kortudsnittet viser § 3 beskyttede naturtyper.

Figur 5: Området omkring matr.nr. 20b Stjoul By, Bjerreby. Kortudsnittet viser strandbeskyttelseslinjen og Natura 2000 - Fuglebeskyttelses området.

Området er også en del af Natura 2000-Habitat udpegningen. Igen vil etablering af et Minivådområde understøtte den udpegning der er af området ved at tage arealet ud af drift og mindske den menneskelige aktivitet i området.

Området er også udpeget som Natura-2000 ramsar-område. Disse områder er udpeget for at fremme og bevarer bæredygtig brug af vådområder. Et Minivådområde vil udvide det allerede eksisterende vådområde som yngle- og træksted.

Et Minivådområde understøtter alle disse udpegninger, samtidig med, at det udfylder en vigtig funktion for landbruget. På Figur 6 og Figur 7 kan udpegningerne for Habitat- og Ramsar-områder ses.

Figur 6: Området omkring matr.nr. 20b Stjoul By, Bjerreby. Kortudsnittet viser strandbeskyttelseslinjen og Natura 2000 – Habitatområder.

Figur 7: Området omkring matr.nr. 20b Stjoul By, Bjerreby. Kortudsnittet viser strandbeskyttelseslinjen og Natura 2000 – Ramsar-områder.

Indirekte vil et Minivådområde også have en positiv effekt på CO₂-udledningen og pesticidforbruget, da arealet ikke længere vil være i omdrift.

Den ønskede placering til Minivådområdet er på et areal som er forholdsvist fladt. Det betyder, at der skal meget lidt terrænregulering til for at etablere Minivådområdet. Næsten alt den jord der skal graves væk for at etablere de dybe bassiner, skal bruges til at etablere diger rundt om Minivådområdet. Digerne omkring Minivådområdet vil få en max. højde på mellem 0,3 m og 0,5 m.

Det forventes at der er et overskud af jord, svarende til ca. 500 m³. Denne overskudsjord ønskes placeret på de tilstødende omdriftsarealer uden for strandbeskyttelseslinjen. Af Figur 8 kan det ses, hvor store mængder jord der forventes at skulle flyttes.

Figur 8: Volume beregning i forbindelse med Minivådområdet.

På ansøgers tilstødende arealer vil det ikke være muligt at etablere et Minivådområde med så lille en terrænregulering som på den ønskede placering og der vil ikke kunne opnås de samme positive effekter naturmæssigt som på den ønskede placering.

Samtidig vil en anden placering på ansøgers jord betyde en forringelse af hans landbrugsdrift og Minivådområdet vil være dyrere at etablere. Derfor anses det ikke for muligt/sandsynligt at der etableres et Minivådområde på disse arealer.

Den ønskede placering til Minivådområdet ligger i et område, hvor der allerede er fremmedelementer. Der er tale om en nærliggende havn, flere højvandsspjæld og pumpehuse. På Figur 9 er områdets fremmedelementer tegnet ind.

Figur 9: Markering af fremmedelementer i område nær matr.nr. 20b Stjoul By, Bjerreby

Et Minivådområde på den ønskede placering vil ikke kunne genkendes i landskabet som de ovenstående elementer. Minivådområdet er designet, så det ligner de andre søer i området og det vil ikke være synligt fra søsiden. Fra landside vil de kun være lodsejer, som har adgang til området, mens Minivådområdet ikke vil kunne ses fra de nærliggende veje eller huse.

Arealet hvor Minivådområdet ønskes placeret er omkranset af et beskyttet sten- og jorddige. Diget har en højde på op til ca. 0,75 m over jordoverfladen. Dette dige giver en visuel beskyttelse af Minivådområde fra alle sider. Ud over det beskyttede sten- og jorddige så er der helt ud langs vandkanten også et dige på ca. 1 m højde. Dette dige vil også have en visuel skærmende effekt, så, hvis man går langs strandkanten, vil Minivådområdet ikke være synligt.

I forbindelse med Minivådområdet er der behov for at etablere en pumpe med pumpehus. Minivådområdet ligger i et fladt terræn og der er derfor behov for at

pumpe vandet ind i Minivådområdet. Pumpehuset ønskes placeret umiddelbart vest for Minivådområdet.”

Kystdirektoratet skrev til ansøger den 26 september 2025 for bede om yderligere oplysninger vedr. det ønskede minivådområde og på denne baggrund modtog Kystdirektoratet svar på spørgsmålene den 6. oktober 2025.

Kystdirektoratets spørgsmål fremgår med understregning mens ansøgers svar er markeret med kursiv:

- *I ansøgningen oplyses der to forskellige størrelse af drænoplandet. I teksten fremgår det, at arealet er 66 ha, men kortet i ansøgningen viser, at der er tale om et drænopland på 31 ha. Hvilken størrelse har drænoplandet? Drænoplandet er ca. 31 ha*
- *Hvad er størrelsen på det ansøgte minivådområde – både vandspejl og projektområdet? Vandspejlet er 0,36 ha og projektarealet er 0,72 ha*
- *Som nævnt i ansøgningen har Kystdirektoratet tidligere meddelt afslag til etablering af et minivådområde på matriklen, som blev stadfæstet af Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Det fremgår af klagenævnets afgørelse, at det tidligere ikke var godtgjort tilstrækkeligt for, hvorfor minivådområdet ikke kunne placeres uden for strandbeskyttelseslinjen. Drænoplandet vest for den ønskede placering er forholdsvis fladt, med meget ringe fald og det er ikke muligt, at få fald nok på de eksisterende dræne til at kunne få frit indløb i et minivådområde udenfor strandbeskyttelseslinjen. Det vil være et større problem at få afløb fra minivådområdet, ved en mere vestlig placering. Her vil vandet skulle pumpes både ind og ud af minivådområdet. Det vil også påvirke Strandenge og §3 områder. Det ønskede forslag indeholder en plan om at bruge den eksisterende samlebrønd, som er placeret umiddelbart vest for strandbeskyttelseslinjen, til at pumpe drænvandet op i minivådområdet. Vandet kan kun dræne væk i dag ved lavvande/vandstand normal og lavere. Effekten af minivådområdet vil være størst ved en placering som ønsket. En placering uden for strandbeskyttelseslinjen vil betyde en reduktion af drænoplandet på op til 7 ha, svarende til ca. 22 % reduktion. Tilsvarende kan det forventes at effekten af minivådområdet vil reduceres.*

Begrundelse for afgørelsen

Af naturbeskyttelsesloven fremgår ikke nærmere om genoptagelse, hvorfor alene de forvaltningsretlige principper herom er gældende.

Kystdirektoratet har pligt til at genoptage en sag, hvis afgørelsen lider af væsentlige mangler, eller hvis der er fremkommet nye faktiske oplysninger af så væsentlig betydning for sagen, at der er en vis sandsynlighed for, at sagen ville have fået et andet udfald, hvis oplysningerne havde foreligget i forbindelse med den oprindelige stillingtagen til sagen.

Kystdirektoratet er også forpligtet til at genoptage en sag og vurdere den på ny, hvis der ved den tidligere behandling af sagen er begået væsentlige sagsbehandlingsfejl.

Desuden kan nye retlige forhold betyde, at Kystdirektoratet er forpligtet til at genoptage en sag, f.eks. hvis der foreligger en væsentlig ændring med tilbagevirkende kraft i det retsgrundlag, som forelå på tidspunktet for Kystdirektoratets oprindelige afgørelse.

Ansøgers anmodning om genoptagelse er begrundet med, at der er kommet en ændret praksis for etablering af minivådområder på baggrund af afgørelser fra Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Kystdirektoratet gør opmærksom på, at den ændrede praksis for etablering af minivådområder inden for strandbeskyttelseslinjen er blevet dannet på baggrund af flere afgørelser fra Miljø- og Fødevareklagenævnet, hvor stadfæstelsen af afslaget på det ansøgte minivådområde er en af disse afgørelser.

Kystdirektoratet finder ikke, at den fremsendte ansøgning om genoptagelse indeholder nye, væsentlige oplysninger som med en vis sandsynlighed, kunne have ført til et andet resultat, hvis de havde indgået i den oprindelige behandling af ansøgningen. Kystdirektoratet bemærker, at det ansøgte projektareal er det samme trods minivådområdets lidt ændrede udformning.

Da der i øvrigt ikke er sket fejl i sagsbehandlingen og der ikke er nye retlige forhold for området, finder direktoratet ikke anledning til at genoptage sagen.

Efter en samlet vurdering af det oplyste, meddeler Kystdirektoratet afslag på genoptagelse af sagen.

Med venlig hilsen

Christina Actonia Hattesen-Hangård
Kystdirektoratet
+45 20 93 17 86
cvj@kyst.dk

Bilagsliste:

Bilag 1: Lovgrundlag

Bilag 2: Klagevejledning

Afgørelsen er også sendt til:

- Svendborg Kommune, svendborg@svendborg.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Svendborg, dnsvendborg-sager@dn.dk
- Friluftsrådet centralt, fr@friluftsradet.dk
- Friluftsrådet, Kreds Sydfyn, sydfyn@friluftsradet.dk

- Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk og dof@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening Svendborg, svendborg@dof.dk
- Dansk Botanisk Forening, Fynskredsen, nbu_fyn@botaniskforening.dk
- Svendborg Museum, info@svendborgmuseum.dk
- Foreningen for Bygnings- og Landskabskultur for Sydfyn, o.ostergaard@gmail.com;
- Dansk Kano og Kajak Forbund, miljo@kano-kajak.dk
- Danmarks Jægerforbund, sager@jaegerne.dk

Afgørelsen offentliggøres desuden på Kystdirektoratets hjemmeside, www.kyst.dk.

Bilag 1: Lovgrundlag

Naturbeskyttelsesloven

Af naturbeskyttelseslovens¹ § 15 fremgår, at der ikke må foretages ændringer i tilstanden af strandbredder eller af andre arealer, der ligger mellem strandbredden og strandbeskyttelseslinjen. Formålet med bestemmelserne om strandbeskyttelse er at sikre, at arealerne nær kysten bevares så uberørte som muligt. Hermed varetages landskabelige, biologiske og rekreative hensyn.

Forbuddet mod tilstandsændringer betyder bl.a., at der ikke må opføres bebyggelse, foretages terrænændringer eller etableres beplantning inden for strandbeskyttelseslinjen. Der må heller ikke etableres hegn, placeres campingvogne og lignende, og der må ikke foretages udstykning, matrikulering eller arealoverførsel, hvorved der fastlægges skel.

En række ændringer er dog umiddelbart undtaget fra forbuddet. Undtagelserne fremgår af lovens §§ 15 a og 15 b. Kystdirektoratet har desuden mulighed for at dispensere til visse anlæg, eller hvis der er tale om et særligt tilfælde, jf. lovens § 65 b.

Af hensyn til de nationale interesser, der er knyttet til kystområderne, administreres bestemmelserne om strandbeskyttelse meget restriktivt. Der dispenseres desuden kun, når dispensationen vil være uden konsekvenser for den fremtidige administration af strandbeskyttelseslinjen.

Lovgivning om international naturbeskyttelse

Ifølge habitatbekendtgørelsen² skal Kystdirektoratet, før der gives dispensation fra strandbeskyttelseslinjen, vurdere om det ansøgte i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt (en væsentlighedsvurdering). Direktoratet vurderer i den forbindelse, om det ansøgte kan påvirke områdets naturtyper og levesteder samt de arter, som området er udpeget for at bevare. Hvis det ikke kan udelukkes, at det ansøgte kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Viser vurderingen, at projektet vil skade det internationale naturbeskyttelsesområde, kan der ikke meddeles dispensation til det ansøgte.

Kystdirektoratet er desuden forpligtet til at varetage beskyttelseshensyn til en række dyr og planter (arter på habitatdirektivets bilag IV) over alt i landet, det vil sige uanset om de forekommer inden for et af de udpegede Natura 2000-områder eller udenfor. Der kan ikke gives dispensation fra strandbeskyttelseslinjen, hvis det ansøgte kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for de pågældende dyrearter eller ødelægge de pågældende plantearter.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 927 af 28. juni 2024 om naturbeskyttelse.

² Bekendtgørelse nr. 1098 af 21. august 2023 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Bilag 2: Klagevejledning

Kystdirektoratets afgørelse kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentliggjort på vores hjemmeside, regnes fristen dog altid fra offentliggørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges klagefristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- adressaten for afgørelsen
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører
- offentlige myndigheder
- en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Der klages via Klageportalen, der kan findes på www.naevneneshus.dk, eller alternativt på www.borger.dk og www.virk.dk. Der logges ind med MitID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen.

Det koster 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer i gebyr at indgive en klage. Betaling foregår via Klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis man ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal man sende en begrundet anmodning til Kystdirektoratet. Kystdirektoratet videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt anmodningen kan imødekommes.

Fristen for eventuelt søgsmål ved domstolene er 6 måneder, jf. § 88, stk. 1, i naturbeskyttelsesloven.